

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/105/2023
Identifikačné číslo spisu: 3821203232
Dátum vydania rozhodnutia: 23.07.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:3821203232.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ G. L., narodeného XX. E. XXXX, Q. L., E. XXX/XX, 2/ B. C. Š., narodeného XX. C. XXXX, U. XXX, U., 3/ H. Ď., narodeného XX. O. XXXX, Q. L., D. XXX/X, proti žalovaným 1/ Loveckému spolku Ľubín, Zemianske Kostolany, IČO: 00 629 456, 2/ B. C. L., narodenému X. C. XXXX, N. U. H., N. U. H. XXX, 3/ B. H. L., narodenému X. N. XXXX, D., M. XXX/XX, 4/ B. H. L., narodenému X. U. XXXX, R., N. XXX/XXX, o určenie, že žalovaní nie sú členmi výboru žalovaného 1/ a iné, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 15C/27/2021, o dovolaní žalobcu 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 15. marca 2023 č. k. 19Co/60/2022-625, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu 2/ o d m i e t a.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 15C/27/2021-589 z 11. apríla 2022 rozhodol tak, že konanie v časti o určenie, že žalobca 1/ a 2/ sú členmi výboru žalovaného 1/ zastavil (výrok I.), žalobu v prevyšujúcej časti v celom rozsahu zamietol (výrok II.) a žalovaným 1/ až 4/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ až 3/ v rozsahu 100 % (výrok III.).

2. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v rozsahu 100 %. Odvolací súd konštatoval, že keďže žalobcami uplatnená žaloba nebola procesne prípustná (pre nedostatok naliehavého právneho záujmu), súd prvej inštancie správne žalobu zamietol bez toho, aby sa meritórne zaoberal predmetom sporu.

3. Odvolaciemu súdu bolo dňa 13. apríla 2023 doručené podanie žalobcu 2/ označené ako „Odvolanie voči Rozsudku z 15.3.2023 - 19Co/60/2022-625“. Súd prvej inštancie toto podanie posúdil podľa jeho obsahu a zistil, že podanie žalobcu 2/ zo dňa 11. apríla 2023 by mohlo byť dovolaním proti rozsudku odvolacieho súdu, avšak toto obsahuje vady a tak žalobcu 2/ uznesením č. k. 15C/27/2021-645 z 4.

mája 2023 vyzval na odstránenie väd podania, a to v lehote 10 dní odo dňa doručenia predmetného uznesenia. Podľa informácie o doručovaní listinného rovnopisu bolo predmetné uznesenie doručené žalobcovi 2/ dňa 11. mája 2023.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Podľa § 427 ods. 1 CSP dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

6. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

7. Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. V zmysle § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona, zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m.m. napr. IV. ÚS 35/02, a II. ÚS 323/2010, III. ÚS 550/2012). Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky o prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti, vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

9. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak

- a) bolo podané oneskorene,
- b) bolo podané neoprávnenou osobou,
- c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné,
- d) nemá náležitosti podľa § 428,
- e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo
- f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

10. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, ak má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie väd a poučí ho o následkoch neodstránenia väd dovolania.

11. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie môže prihliadať na existenciu väd dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne väd dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom (R 39/2019, IV. ÚS 489/2018).

12. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, schváleného občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (R 39/2020).

13. Dovolací súd uvádza, že obdobný právny názor na vec zaujal dovolací súd tiež v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/10/2018, 4Cdo/160/2017 a 9Cdo/218/2020. Tento záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľovi, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložil v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti, prípadne vady už podaného dovolania v tejto lehote odstránil tak, aby všetky zákonom požadované náležitosti spĺňalo.

14. Z obsahu spisu predloženého najvyššiemu súdu na základe podania, ktoré by mohlo byť dovolaním, doručeného odvolaciu súdu dňa 13. apríla 2023 vyplýva, že žalobca 2/ sám spísal dovolanie, ktoré neobsahuje zákonom predpísané náležitosti, nemá právnické vzdelanie a nejde o žiadny z prípadov, na ktorý sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP. Okresný súd v Prievidzi uznesením č. k. 15C/27/2021-645 z 4. mája 2023 vyzval žalobcu 2/ na odstránenie väd podania, a to v lehote 10 dní odo dňa doručenia predmetného uznesenia a to tak, že presne uvedie, čo svojím podaním doručeným Krajskému súdu v Trenčíne dňa 13. apríla 2023 sleduje, resp. či ním mienil podať dovolanie voči rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/60/2022-625 z 15. marca 2023, doplnil dovolacie dôvody, dovolací návrh, doložil dovolanie spísané advokátom a tiež plnomocenstvo udelené advokátovi pre účely dovolacieho konania. Súd prvej inštancie zároveň poučil žalobcu 2/ o možnosti zvoliť si advokáta alebo využiť služby Centra právnej pomoci, ktoré mu v prípade splnenia zákonných podmienok prideli bezplatného advokáta na zastupovanie v konaní. Taktiež žalobcu 2/ poučil o následkoch nerešpektovania výzvy súdu, a to odmietnutím dovolania v zmysle § 447 CSP Podľa informácie o doručovaní listinného rovnopisu bolo predmetné uznesenie doručené žalobcovi 2/ dňa 11. mája 2023.

15. Žalobca 2/ v lehote ustanovenej súdom prvej inštancie vytýkané vady dovolania neodstránil, pričom ich neodstránil ani v zákonnej lehote na podanie dovolania a na uznesenie súdu prvej inštancie ani nereagoval. Nakoľko z obsahu podania doručeného odvolaciu súdu dňa 13. apríla 2023 je zrejmé, že žalobca ním sleduje zmenu rozsudku odvolacieho súdu a vzhľadom k tomu, že proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné odvolanie, ale ak to zákon pripúšťa, je proti nemu prípustné dovolanie, dovolací súd podanie zo dňa 11. apríla 2023 z procesnej opatrnosti posúdil ako dovolanie.

16. Dovoláním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 19Co/60/2022-625 z 15. marca 2023 obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a o povinnom zastúpení dovolateľa advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP).

17. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP ani z ustanovenia § 428 CSP, a preto nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať. Z týchto dôvodov

najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu 2/ podľa § 447 písm. d) CSP v spojení s § 447 písm. e) CSP, v zmysle ktorých dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP a ak nemá náležitosti podľa § 428 CSP.

18. O náhrade trov dovolacieho konania, dovolací súd rozhodol pri aplikácii ustanovenia § 451 ods. 3 veta druhá CSP.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.